

РЕЦЕНЗІЯ

**офіційного рецензента
кандидата педагогічних наук, доцента
Степанової Людмили Василівни
на дисертаційне дослідження Вей Ліньтао
на тему «Формування вокально-виконавської майстерності
майбутніх учителів музичного мистецтва України і Китаю
на засадах інтегрованого підходу»,
подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка
за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)**

1. Актуальність теми дисертаційної роботи.

Сьогодні особливої значущості набуває розширення міжкультурної взаємодії в контексті інтеграції освітніх систем, що актуалізує проблему формування вокально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва. Ця тенденція підсилюється наявністю потужних інтенцій до активізації співробітництва у ділових та культурних відносинах між Україною й Китаєм, що є важливою умовою для забезпечення міжкультурного діалогу в освітньому просторі. У таких умовах різко зростає потреба у висококваліфікованих учителях музичного мистецтва, здатних працювати в умовах культурного різноманіття. З огляду на це, проблема вокально-виконавської підготовки здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти охоплює такі важливі питання, як: підвищення якості фахової підготовки через формування у здобувачів ціннісного ставлення до вітчизняної та багатокультурної світової музичної спадщини та готовності до міжкультурного діалогу. Ця ситуація спонукає науковців і практиків до усвідомлення можливості концептуального синтезу таких різних вокальних шкіл – європейської й азійської, що актуалізує необхідність порівняльного вивчення педагогічних підходів і моделей підготовки майбутніх учителів музики, зокрема у галузі вокальної педагогіки. Аналіз подібностей і відмінностей у теоретичних засадах, методичних принципах і практичних підходах дає можливість окреслити ефективні механізми розвитку вокально-виконавської майстерності здобувачів. Порівняння освітнього досвіду двох країн дозволяє визначити перспективи застосування інтегрованих педагогічних рішень, які поєднують традиції європейської й китайської вокальної школи та сприяють становленню професійно зрілої, творчої, інтерпретаційно чутливої особистості педагога.

У лоні мистецької педагогіки насущною виступає питання принципової можливості синтезу технічної досконалості, глибокої інтерпретаційної культури, емоційного інтелекту та розвинених комунікативних умінь, адже саме це і

зкладає міцне підґрунтя для забезпечення складного процесу становлення цілісної особистості вчителя музичного мистецтва.

Таким чином, дослідження проблеми формування вокально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва України й Китаю є надзвичайно своєчасним. Воно спрямоване на оновлення теоретико-методологічних засад вокальної педагогіки, удосконалення методик професійної підготовки та розвиток педагогів, здатних до ефективної міжкультурної комунікації, художнього мислення та творчої самореалізації у сучасному освітньому просторі.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Обрана тема органічно вписується у стратегічні напрямки науково-дослідних завдань факультету музичної та хореографічної освіти, що підтверджує її актуальність і відповідність пріоритетам сучасної мистецько-педагогічної освіти. Дисертація створена в межах комплексної наукової теми кафедри музичного мистецтва і хореографії факультету музичної та хореографічної освіти – «Теорія і методика підготовки майбутніх фахівців мистецького та мистецько-педагогічного профілю в контексті соціокультурної парадигми». Це забезпечує концептуальну й методологічну узгодженість дослідження з науковими завданнями кафедри та університету.

Тему дисертаційної роботи було затверджено рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 11 від 30.06.2022 р.), що засвідчує її нормативну відповідність та включення до загального плану наукової діяльності закладу.

3. Наукова новизна та практична значущість одержаних результатів

Отримані результати дисертаційної роботи Вей Лінътао вирізняються комплексністю та вагомим внеском у розвиток сучасної вокальної педагогіки, поєднуючи теоретичні напрацювання й практичні рішення.

Уперше здійснено цілісне наукове обґрунтування методики формування вокально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва, побудованої на інтегративному підході як провідному. Автор гармонійно поєднує його з аксіологічним, соматичним, герменевтичним, технологічним та дослідницьким підходами, обґрунтовуючи їхню взаємодію в єдиній методичній системі. На основі цих підходів розроблено продуманий комплекс принципів: від реалізації освітньо-інтерпретаційного завдання як процесу художньо-комунікативної співтворчості; алгоритмізації вокально-формувальних дій і наративно-семіотичної інтерпретації до формування особистості майбутнього вчителя як «інтегральної індивідуальності», здатної до професійної самоідентифікації до розвитку інтуїтивно-усвідомленого виконавства,

Уточнення дефініції «вокально-виконавська майстерність» становить важливий результат дослідження. Автор визначає її як особистісно-цілісну

властивість, утворену на засадах ціннісного й відповідального ставлення до соціокультурної значущості вокально-фахової діяльності та здатності до інтеграції здобутків вокально-виконавської підготовки, знанієво-когнітивного потенціалу й творчо-методичних умінь в їх спрямуванні на залучення сучасних школярів до духовних цінностей музичного мистецтва.

Педагогічні умови формування вокально-виконавської майстерності також обґрунтовано всебічно. Автор акцентує на необхідності створення спеціальних педагогічних умов, що оптимізують процеси формування в майбутніх учителів вокально-виконавської майстерності.

До педагогічних умов віднесено: стимулювання в майбутніх вчителів музичного мистецтва фахово-відповідального ставлення до опанування вокально-виконавською майстерністю; організаційно-методичне забезпечення удосконалення в здобувачів здатності до самостійної інтеграції фахових знань і узагальнення досвіду вокально-практичної діяльності; спонукання здобувачів до засвоєння інновацій у процесі формування вокально-виконавської майстерності та до їх подальшої ефективної імплементації у майбутню фахову діяльність. У дослідженні доведено, що саме ці умови, сприяють формуванню в здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти відповідальне ставлення до професійного зростання, інтеграції фахових знань, накопичення вокально-практичного досвіду та засвоєння інноваційних технологій вокальної педагогіки.

Практична цінність роботи полягає у створенні методики, придатної для використання в закладах вищої мистецької освіти України та Китаю. Вона може слугувати базою для організації навчання вокалу студентів з різним рівнем попередньої підготовки, застосовуватися в системі підвищення кваліфікації педагогів, а також у їхній самоосвіті. Ефективність запропонованої методики підтверджено впровадженням результатів дослідження в освітній процес Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (довідка № 884/14 від 19.05.2025).

4. Повнота викладу матеріалу дисертації в публікаціях

Основні результати дисертаційної роботи Вей Лінътао знайшли всебічне відображення в опублікованих матеріалах, що підтверджує належний рівень апробації проведеного дослідження. Загалом автором підготовлено дев'ять публікацій, серед яких чотири статті оприлюднено у фахових наукових виданнях України (одна — одноосібна, три — у співавторстві). Решта п'ять робіт мають апробаційний характер і представлені на наукових конференціях різного рівня, зокрема міжнародних; три з них виконано у співавторстві.

5. Ступінь обґрунтованості наукових положень

Аналіз дисертації Вей Лінътао дає підстави стверджувати, що робота опирається на цілісну методологічну основу, ґрунтовно опрацьовані теоретичні положення та аргументовану систему наукових підходів. Автор демонструє високий рівень володіння понятійним апаратом, чітко вибудовує логіку дослідження та забезпечує переконливість наукових висновків.

Структура дисертації відзначається логічною завершеністю й внутрішньою узгодженістю. У вступі коректно окреслено актуальність теми, визначено мету та комплекс завдань, сформульовано гіпотетичні положення, описано методи, концептуальну основу й наукову новизну роботи. Визначення особистого внеску здобувача й характеристика апробації результатів додають дослідженню відкритості та наукової відповідальності.

У першому розділі дисертації, спираючись на широку міждисциплінарну базу, автор переконливо показує, що вокальне виконавство охоплює не тільки техніко-виконавську сферу, а й естетичну, духовно-культурну, комунікативну та інтерпретаційну площини. Це дозволяє трактувати вокальну діяльність як складний художній процес, у якому відбувається постійний взаємозв'язок між авторським задумом, виконавським баченням і слухацьким сприйняттям.

Значного наукового значення набуває і здійснений порівняльний аналіз українських та китайських традицій вокального навчання. Вей Лінътао демонструє тонке розуміння культурно-ментальних відмінностей між студентами обох країн, підкреслюючи, що східна модель тяжіє до внутрішньої зосередженості та гармонійності, тоді як європейська (зокрема українська) акцентує на творчій відкритості, емоційному вияві та імпровізаційності. Такий аналіз значно розширює можливості адаптації методичних підходів у міжкультурному освітньому середовищі.

Другий розділ дисертації розкриває логіку застосування інтегративного підходу у професійній підготовці вчителя музичного мистецтва. Автор обґрунтовує багатофункціональність цього підходу, демонструє його вплив на творчу, когнітивну, комунікативну та педагогічну діяльність студентів. Особливої уваги заслуговує введення сучасних методологічних концепцій – соматичного, герменевтичного, технологічного та дослідницького підходів – які доповнюють і розширюють традиційні уявлення про вокальне навчання.

Значну наукову цінність має й третій розділ, що містить детальний опис експериментального дослідження. Запропонована автором система діагностики рівнів сформованості вокально-виконавської майстерності є комплексною, валідною та придатною до практичного застосування. Представлені критерії, показники й рівні сформованості дозволяють здійснювати точний аналіз професійного зростання студентів. Міжкультурний аспект – порівняння результатів українських і китайських здобувачів – додає дослідженню унікальності та значно розширює його науковий горизонт.

Експериментальна частина засвідчує високу якість педагогічного проєктування, уміння автора застосовувати сучасні технології вокального навчання та інтегрувати цифрові інструменти в освітній процес. Логічність етапів експерименту, системність добору методів і переконливість отриманих результатів підтверджують достовірність і ефективність запропонованої методики.

Узагальнюючи, слід зазначити, що дисертаційна робота відзначається високою методологічною культурою, концептуальною цілісністю й науковою переконливістю. Зміст дисертаційної роботи Вей Лінътао характеризується продуманою структурою, послідовністю викладу та високим рівнем наукової обґрунтованості. Автор подає матеріал у логічній і системній формі, що забезпечує цілісне розуміння як теоретичних, так і експериментальних аспектів дослідження. Зміст усіх розділів узгоджено з метою та завданнями роботи, що свідчить про методичну цілісність і концептуальну узгодженість дослідження.

Виклад матеріалу здійснено коректною, чіткою науковою мовою. Термінологічний апарат використано точно й доречно, що полегшує сприйняття складних методологічних положень та підтверджує володіння автором фаховим теоретичним інструментарієм. Сформульовані положення, висновки та узагальнення вирізняються логічністю й аргументованістю, а співвіднесення теоретичних даних із результатами педагогічного експерименту демонструє здатність автора до комплексного наукового аналізу.

Оформлення дисертації відповідає чинним академічним вимогам. Робота містить чітко структуровані розділи й підрозділи, список використаних джерел та інформативні додатки, таблиці та схеми, які підсилюють наочність дослідження та сприяють глибшому розумінню його результатів. Високий рівень технічного оформлення підвищує практичну значущість і методичну цінність представленої роботи.

Високо оцінюючи зміст, наукову зрілість і практичну цінність дисертації Вей Лінътао, доцільно окреслити кілька міркувань, що можуть слугувати підґрунтям для подальших наукових розвідок і вдосконалення окремих аспектів роботи.

1. У Вашій роботі обґрунтовано принцип доцільності впровадження інноваційних технологій у вокально-освітній процес. Просимо надати розгорнуте методологічне пояснення цього принципу, зосередившись на його практичній реалізації. Та поясніть у чому полягає критерій доцільності впровадження інновацій, щоб вони не замінювали, а оптимізували індивідуальну роботу з педагогом?

2. З метою поглиблення розуміння цієї важливої проблеми, було б доцільно визначити, яким чином, згідно з Вашою методикою, конкретні інноваційні механізми (наприклад, аналітичні аудіальні програми, ШІ чи цифрові редактори) безпосередньо забезпечують якісний приріст саме вокально-виконавської майстерності майбутніх магістрів музичного мистецтва у таких аспектах, як чистота фонації, інтонаційна бездоганність та художньо-інтерпретаційна глибина?

У роботі присутні окремі технічні недоліки, але вони не є системними та не впливають на суть та загальну якість дослідження. Зазначені зауваження мають

рекомендаційний характер і не зменшують цінності та наукової значущості виконаної роботи.

Ураховуючи актуальність дослідженої проблематики, змістовну новизну наукових положень, теоретичну аргументованість і практичну значущість отриманих результатів, можна ствердити, що дисертація Вей Лінътао «Формування вокально-виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва України і Китаю на засадах інтегрованого підходу» є завершеним, самостійним та концептуально цілісним науковим дослідженням.

Представлена робота відповідає встановленим вимогам до дисертаційних досліджень на здобуття ступеня доктора філософії, визначеним пунктами 6, 7, 8 та 11 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Наукові результати, одержані автором, відзначаються самостійністю, внутрішньою узгодженістю, високим рівнем обґрунтованості та практичної релевантності. Розроблена методика формування вокально-виконавської майстерності, її теоретична модель, педагогічні умови, а також результати експериментальної перевірки свідчать про суттєвий внесок автора у розвиток сучасної вокальної педагогіки та міжкультурної мистецької освіти.

Усе це дає підстави вважати, що Вей Лінътао цілком заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Офіційний рецензент—

кандидат педагогічних наук, доцент,

завідувач кафедри музичного мистецтва і хореографії

Державний заклад «Південноукраїнський національний

педагогічний університет

імені К. Д. Ушинського»

Людмила СТЕПАНОВА